

VALSTS GODS – ĢIMENE

Imants Parādnieks,
11. Saeimas deputāts

Maldīgais stereotips Nr.1

- Ģimene ar bērniem VAI karjera?

Patiesībā - KARJERA UN ĢIMENE!

Izcili piemēri, kur sievietes
daudzbērnu mātes spēj profesionālo
karjeru apvienot ar ģimenes dzīvi:

- 1) Vineta Poriņa – 4 bērni,
filoloģijas zinātņu doktore, 11.
Saeimas deputāte
- 2) Ingūna Rībena – 4 bērni, bijusī
Kultūras ministre, 11. Saeimas
deputāte
- 3) Ilze Viņķele – 3 bērni,
Labklājības ministre
- 4) Elīna Siliņa – 3 bērni,
uzņēmēja, 11. Saeimas
deputāte;

- 5) Diāna Zande – 5 bērni,
psiholoģijas zinātņu
doktore
- 6) Santa Didžus – 3 bērni,
uzņēmēja, TV seja
- 7) Una Gavare – 6 bērni;
bijusī modele, mājmācības
pasniedzēja
- 8) Evita Zālīte - 4 pieņemti
bērni, absolvējusi Latvijas
Mūzikas akadēmiju,
Latvijas Nacionālās operas
soliste, Baby Box
patronese

Maldīgais stereotips Nr.2

- Daudzbērnu ģimene – līdzjūtību raisošs stāvoklis?

Daudzbērnu ģimene – bagātība

- Apzīmējums, kas nosaka statusu – Goda ģimene

Goda Ģimenes apliecība

Goda ģimenes statuss – **valsts VIP karte!**

Prestižs

Projekta mērķis

- Samazināt izdevumus daudzbērnu ģimenēm, kurās aug nepilngadīgi bērni, tādejādi motivējot vecākus veidot daudzbērnu ģimenes
- Kā pateicība vecākiem par krietnu bērnu audzināšanu
- Veicināt izpratni sabiedrībā, ka daudzbērnu ģimenes statuss ir prestižs statuss
- Veicināt bez vecākiem palikušo bērnu adoptēšanu un aizbildnības nodibināšanu

Apliecību izsniedz

- Ģimenēm, kurās tiek audzināti trīs un vairāk bērni, kas **patiesi** rūpējas par bērniem

Nepieciešama cieša sadarbība ar bāriņtiesu, sociālo dienestu

Iespēja paplašināt personu loku, piešķirot Goda ģimenes statusu.

- Krietnām ģimenēm, kurās ir vismaz divi bērni -

Ja vismaz viens no bērniem ir adoptēts vai paņemts aizbildniecībā

Ja viens no bērniem ir invalīds

Personu loks, kurām piešķir apliecības

1. Vecāki

kā dabiskie aizbildņi (CL 223. pants);
adoptētājs (CL 162. pants).

2. Aizbildņi (CL 222. pants).

Aizbildņi atvieto saviem aizbilstamajiem vecākus

3. Bērni

līdz 18 gadu vecumam

no 18 gadiem līdz 24 gadiem,

*kas ir vispārējās izglītības iestādes klātienē izglītojamie,
profesionālās pamatizglītības, arodizglītības vai
profesionālās vidējās izglītības programmās vai augstākās
izglītības iestādēs pilna laika studējošie*

Vecākiem karte ir aktīva, kamēr visi bērni sasniedz 18 gadus vai 24 gadus (pēc analogijas ar bērnu pabalsta piešķiršanas laiku)

Vai var būt gadījumi, kad vecākiem piešķir karti uz mūžu?

Piemēram, izaudzināti vairāk par pieciem bērniem?

Bērniem karte ir aktīva līdz 18 gadu vai 24 gadu sasniegšanai

Daudzbērnu ģimeņu skaits

- 2012.gada martā Latvijā bija aptuveni **34'609** daudzbērnu ģimenes

Statistikas dati pieejami VSAA par ģimenes valsts pabalsta saņēmēju skaitu, tādēļ tie var būt neprecīzi, jo ne visas ģimenes piesakās saņemt ģimenes valsts pabalstu, kā arī neparādās dati par bērnu vecumā līdz 1 gadam, par ko ģimenes valsts pabalstu nemaksā.

**Var pieņemt, ka Latvijā ir aptuveni
35'000 daudzbērnu ģimeņu.**

Audžuģimeņu un aizbildņu skaits

- Latvijā 2011.gadā bija **585 audžuģimenes**, kurās kopumā uzturējās **1 099 bērni**;
- 2011.gadā valstī kopumā bija **4 390 aizbildņi**, kuru ģimenēs kopumā uzturējās **5 203 bērni**

Bērnu invalīdu skaits

- 2012.gada februāra mēnesī valstī kopumā par **1 731** bērniem tika izmaksāts bērna invalīda kopšanas pabalsts.
- Piemaksa pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu ir piešķirta par **7 336** bērniem

Privilēģijas/priekšrocības

- **Valsts** piešķir un nodrošina Goda ģimenes apliecību īpašniekiem -
 - 1) atlaides muzeja apmeklējumiem, teātra izrādēm u.c.
 - 2) izglītojošos un kultūras pasākumos
 - 3) veselības aprūpes pakalpojumiem
 - 4) atlaides sabiedriskajā transportā
 - 5) brīvpusdienas pirmskolas izglītības iestādēs/sākumskolā/pamatskolā/
- **Pašvaldībām** rīcības brīvība, piemēram, atlaides mēneša maksai mūzikas, mākslas, deju skolās, sabiedriskajā transportā u.c.

Privātā sfēra

“Goda ģimeni atbalstošs uzņēmums”

(logotipa piešķiršana uzņēmējiem)

- Piem. - atlaides grāmatu iegādei, kancelejas precēm un skolas lietām, interneta pakalpojumu sniegšanai;
- Īpašas cenas kino apmeklējumam, izklaides parka izmantošanai - lojalitātes programma, aizstājot uzņēmuma privilēģiju kartes

Apliecībā nolasāmā informācija

1. Vecāku apliecībā – personas dati

- Informācija par bērniem, to skaits, cik no tiem nepilngadīgi
- Ar ko ir laulībā
- Pašvaldības teritorija

2. Bērnu apliecībā – personas dati

- Informācija par vecākiem
- Ja bērnam ir virs 18 gadiem, informācija, kas apstiprina, ka bērns studē

Iespējamās gradācijas

- Sudraba, Zelta un Dimanta Goda ģimenes apliecības, ar 3, 4, 5 un vairāk bērniem;
- Francijā, kur ir šādas speciālas kartes ģimenēm ar vismaz trim bērniem, kas jaunāki par 18 gadiem, atlaides braucienos ar vilcienu būtiski mainās atkarībā no bērnu skaita 3 – 30%. 4 – 40%, 5- 50%, 6 – 75%

Citu valstu pieredze

Francija

Ģimenēm ar vismaz
trīs bērniem jaunākiem
par 18

- Derīga trīs gadus vai kamēr ģimenē ir trīs nepilngadīgi bērni.
- Atlaide sabiedriskajā transportā 50% apmērā
- Atlaides citiem pakalpojumiem vai atsevišķiem nodokļiem (to regulē pašvaldības) 30%, 50% vai 75% atkarībā no bērnu skaita

Vecākiem, kuri
uzaudzinajuši vismaz
piecus bērnus

- Derīga sešus gadus vai līdz beidz patstāvīgi uzturēties Francijā
- 30% atlaide sabiedriskajā transportā

Citu valstu pieredze

Itālija

- **Modenas municipalitātes projekts**

- Izstrādāts kopā ar privātu banku, iekļaujot projektā vairāk kā 1000 dažādu pakalpojumu
- Pienākas ģimenēm ar vismaz trīs bērniem un gada ienākumiem zem 80 000 eiro
- Aptuveni 1000 – 1200 ieguvēju un pastāvīgo lietotāju
- Lai saņemtu priekšrocības līdzī jābūt arī identifikācijas dokumentam

- **Citas pašvaldības ir sākušas izstrādāt līdzīgus projektus**

- Bergamo, Boloņa, Trieste, Parma and Milāna

Citu valstu pieredze

Spānija

- Izsniedz katra reģiona pašvaldība
- Ja viens vai abi vecāki ir miruši, ģimenes, kurai piešķirta šī kartes, bērni var saņemt augstāko izglītību bez maksas
- Atlaides no 20% līdz 50% braucieniem ar vilcienu vai autobusu (Nacionālajā pasažieru vilcienu kompānijā RENFE un kompānijās, kas veic pārvadājumus ar autobusiem)
- Atlaide no 5% līdz 10% apmērā vietējiem lidojumiem
- Sociālās drošības maksas atmaksa 45% apmērā algojot darbinieku, kas rūpējas par bērniem un māju, ja abi vecāki nestrādā mājās.
- Bērnu kopšanas atvaļinājuma pagarinājums par 20 dienām
- Priekšrocības bērniem saņemt publiskās stipendijas
- Atlaide ieejai muzejos, atrakciju parkos u.c.

Eiropas lielo ģimeņu karte

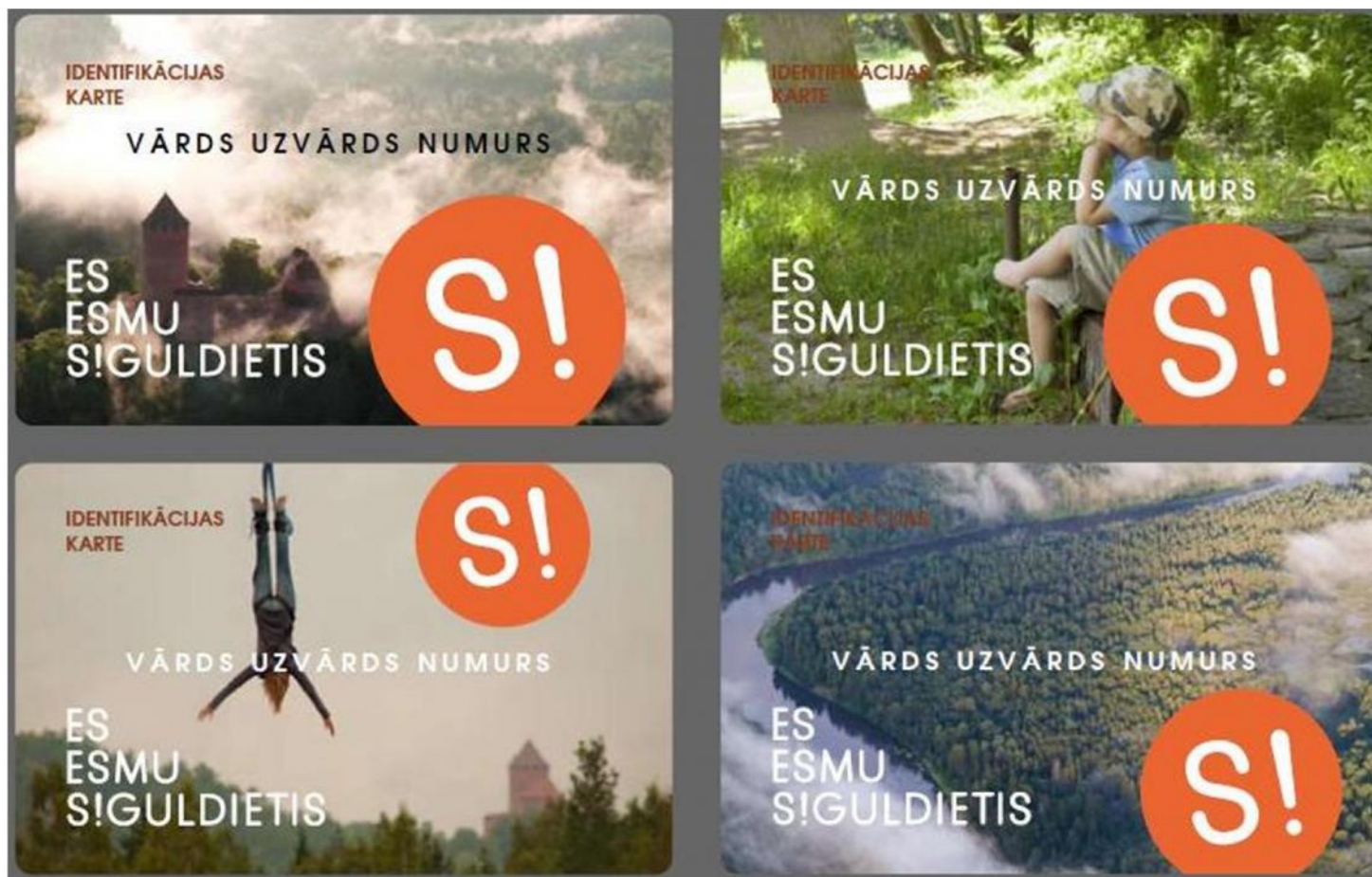

- Eiropas Lielo ģimeņu konfederācija pārstāv daudzbērnu ģimeņu organizācijas 15 ES valstīs, tajā skaitā no Latvijā
- Mērķis ļaut ģimenēm saņemt atbalstu ceļojot pa citām dalībvalstīm

Siguldas pašvaldības projekts – labas prakses piemērs

- Kā pateicība nodokļu maksātājiem
- Dažādas priekšrocības, apmeklējot kultūras un sporta pasākumus
- Iespēja izdevīgāk iegādāties preces un pakalpojumus
- Personām, kas jaunākas par 16 gadiem, maznodrošinātajiem, invalīdiem vai pensionāriem karte tiek izsniegta **bez maksas**. Pārējiem kartes cena – **Ls 2,50**.
- Pusgada laikā kartes saņēmuši vairāk kā 6000 iedzīvotāju
- Šobrīd pieejami vairāk nekā 160 pakalpojumi ar atlaidi ne tikai Siguldas novadā, bet arī ārpus tā.

Iespēja izvēlēties no četriem ID karšu dizainiem

Problēmjaautājumi

Ja laulība šķirta

Goda ģimenes apliecību **piešķir arī vienam vecākam, kurš īsteno ikdienas aizgādību pār bērniem**

Civillikuma 178.¹ nosaka, ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. **Ikdienas aizgādību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.**

Kā ar faktiskajām – neregistrētajām attiecībām, kuru rezultātā audzina trīs un vairāk bērnus?

Izsniegšana un drošība

- Apliecības izsniedz PMLP sadarbībā ar pašvaldībām – nosūtot personām uzaicinājumu saņemt piešķirto Goda ģimenes statusa apliecību
- Tehniskais nodrošinājums?! Vai pastāv iespēja piemērot esošās PMLP ID karšu izgatavošanas iekārtas?
- Kā novērst apliecību piešķiršanas ļaunprātīgu izmantošanu?
- Kā novērst apliecības viltošanu?
- Sadarbība ar komercbankām – bankas karšu termināli, kā informācijas lasītāji.

Apliecību un projekta izmaksas

- Francijā kartes cena ir 19 eiro

Cena nemainās, atkarībā no tā, cik kartes kopā ģimenei tiek izsniegtas

- Iespējamā apliecības cena Latvijā
 1. Personām, kas jaunākas par 16 gadiem, maznodrošinātajiem, invalīdiem vai pensionāriem apliecība tiek izsniegta **bez maksas. Pārējiem 3 Ls**
 2. **Ģimenes apliecību komplekts – viena cena - 10Ls/**, neatkarīgi no ģimenes locekļu skaita
- Tirāža 100 000 kartes – aptuvenās izmaksas 20 000Ls
Visa projekta izmaksas - ?

Valsts programma
«**Goda ģimenes statuss**»
solis – Goda virzienā.

Īstenosim to!